

Bruxelles, 19 octombrie 2023
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2023/0376(COD)

14434/23
ADD 5

CONSOM 373
MI 877
JUSTCIV 152
COMPET 1016
DIGIT 228
CODEC 1939
IA 264

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 octombrie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	SWD(2023) 337 final
Subiect:	DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI care însoțește documentul Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI de modificare a Directivei 2013/11/UE privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum, precum și a Directivelor (UE) 2015/2302, (UE) 2019/2161 și (UE) 2020/1828

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul SWD(2023) 337 final.

Anexă: SWD(2023) 337 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.10.2023
SWD(2023) 337 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI
REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI

care însoțește documentul

Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
de modificare a Directivei 2013/11/UE privind soluționarea alternativă a litigiilor în
materie de consum, precum și a Directivelor (UE) 2015/2302, (UE) 2019/2161 și
(UE) 2020/1828

{COM(2023) 649 final} - {SEC(2023) 347 final} - {SWD(2023) 334 final} -
{SWD(2023) 335 final}

Fișă rezumat
Evaluarea impactului Propunerii de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum
A. Necesitatea de a acționa
Care este problema și de ce este o problemă la nivelul UE?
Prin prezenta inițiativă se urmărește abordarea a trei probleme generale care au fost identificate la nivelul UE: (1) Directiva privind SAL nu este adecvată pentru piețele digitale, (2) gradul de participare la SAL este scăzut în rândul întreprinderilor și al consumatorilor, (3) nu se recurge suficient la SAL în context transfrontalier. Cauzele acestor probleme sunt împărțite în două grupe: „megatendințe și factori legați de piață” și „factori legați de asigurarea respectării normelor”. Din prima grupă fac parte următoarele: creșterea rapidă și concentrarea sporită a comerțului electronic și a publicității online, creșterea volumului de cumpărături transfrontaliere, inclusiv de la comercianți situați în afara UE, litigiile în materie de consum pe piețele digitale care nu se referă numai la aspecte contractuale, rata semnificativă de nerespectare a legislației UE în materie de protecție a consumatorilor. A doua grupă cuprinde următoarele: barierele în calea accesului la SAL (lipsa de sensibilizare și costurile procedurilor) și utilizarea sporită a unor sisteme cu caracter privat de soluționare online a litigiilor, care sunt exploatate de piețele online. Consecința acestor probleme pentru consumatori este un prejudiciu anual total de 383 de milioane EUR.
Ce se așteaptă de la această inițiativă?
Obiectivul general al prezentei intervenții este să se asigure buna funcționare a pieței unice și să se atingă un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, oferindu-se consumatorilor și comercianților posibilitatea de a-și soluționa litigiile în mod eficient și eficace, indiferent de țara în care își au reședința sau sunt stabiliți. Inițiativa va urmări următoarele trei obiective specifice: (1) adaptarea SAL la piețele digitale, (2) îmbunătățirea participării consumatorilor și a comercianților la SAL, (3) consolidarea procedurilor SAL transfrontaliere.
Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE? (Subsidiaritate)
Evoluția rapidă a piețelor digitale, împreună cu ascensiunea unor noi modele de afaceri și practici comerciale, creează o nouă serie de provocări pentru consumatorii care cumpără online. Întrucât tehnologiile digitale nu au frontiere, consumatorii din UE trebuie să facă față apariției unor noi tipuri de amenințări, indiferent de țara lor de reședință, ceea ce necesită un răspuns rapid, coerent și eficace din partea autorităților publice, a căror acțiune ar trebui să se limiteze la teritoriile în care dispun de competență. Fără o acțiune la nivelul UE, este probabil ca intervențiile naționale să genereze lacune în materie de asigurare a respectării legislației și denaturări ale pieței unice.
B. Opțiuni de politică
Care sunt diferitele opțiuni disponibile pentru atingerea obiectivelor? Există o opțiune preferată? Dacă nu, de ce?

Pentru a avea un impact semnificativ, măsurile sunt grupate în mod coerent în **patru opțiuni de politică alternativă** care diferă unele de altele prin natura și intensitatea intervenției: A) intervenție fără caracter normativ, B) modificări ale domeniului de aplicare procedural și geografic, C) modificări de fond ale domeniului de aplicare care prevăd obligații suplimentare pentru comercianți (opțiunea preferată), D) schimbări arhitecturale însoțite de o armonizare sporită.

Măsurile propuse în cadrul opțiunii preferate sunt: lărgirea domeniului de aplicare geografic și material al Directivei privind SAL pentru a se include toate litigiile dintre un comerciant și un consumator care implică o încălcare a dispozițiilor UE în materie de protecție a consumatorilor, obligarea piețelor online care prestează servicii cu caracter privat de soluționare online a litigiilor să îndeplinească standardele de calitate așteptate de consumatori din partea entităților SAL certificate cu autocertificare, înlocuirea platformei SOL europene cu noi instrumente de semnalizare eficiente din punctul de vedere al costurilor, introducerea unei obligații de răspuns pentru comercianții care primesc din partea unei entități SAL o notificare privind un nou litigiu în materie de consum, încurajarea grupării cazurilor similare primite de o entitate SAL, încredințarea unui nou rol Centrelor Europene ale Consumatorilor, și anume furnizarea de servicii specializate de asistență pentru SAL în cazul reclamațiilor transfrontaliere, și instituirea unui mecanism prin care organismele profesionale să fie autorizate, după ce prezintă o autocertificare, să creeze sisteme de soluționare a litigiilor transfrontaliere.

Care sunt punctele de vedere ale diferitelor părți interesate? Care sunt susținătorii fiecărei opțiuni?

În general, părțile interesate sunt în favoarea consolidării cadrului SAL al UE și a adaptării acestuia la piețele digitale, în special prin:

- lărgirea domeniului de aplicare geografic și material al Directivei privind SAL;
- sporirea participării comercianților la SAL și asigurarea respectării rezultatelor procedurilor SAL;
- facilitarea procedurilor SAL transfrontaliere;
- introducerea de garanții pentru consumatorii vulnerabili care nu au competențe digitale.

Unele părți interesate (în principal organizațiile consumatorilor) au cerut ca participarea la SAL să devină obligatorie pentru comercianți, dar mai multe state membre se opun acestei schimbări, considerând că există posibile conflicte cu normele lor constituționale în materie de acces la justiție.

Consolidarea procedurilor SAL colective a fost, de asemenea, identificată drept un obiectiv important pentru revizuire. Acest mecanism este deja prezent în legislația națională a mai multor state membre, dar continuă să nu fie foarte utilizat. Părțile interesate au cerut insistent Comisiei să ia măsuri pentru promovarea utilizării procedurilor SAL colective. În același timp, s-a subliniat că este important ca punerea în aplicare a procedurilor SAL colective să intre în sarcina statelor membre, în conformitate cu abordarea armonizării minime din directivă.

Dat fiind că posibilitatea de întrerupere a activității platformei SOL a fost întâmpinată inițial cu prudență de unele dintre părțile interesate, Comisia a discutat cu ele despre datele disponibile și a răspuns preocupărilor exprimate de acestea.

C. Impactul opțiunii preferate
Care sunt avantajele opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, în cazul în care nu există o opțiune preferată)?
Opțiunea preferată este o modalitate eficace de atingere a obiectivelor specifice, fiind și eficientă , în special pentru consumatori, și asigurând un nivel ridicat de coerență .
Opțiunea ar crea un beneficiu total pentru consumatori de 33 de milioane EUR anual , sub forma unei reduceri a prejudiciului.
Același lucru ar fi valabil și pentru Comisie , pentru care beneficiul total estimat al înlocuirii platformei SOL ar fi de 500 000 EUR anual .
Opțiunea ar crea un beneficiu total pentru întreprinderi de 634 de milioane EUR anual (264 de milioane EUR anual pentru reducerea obligațiilor de comunicare de informații + 370 de milioane EUR anual pentru înlocuirea platformei SOL).
Care sunt costurile aferente opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, în cazul în care nu există o opțiune preferată)?
Dacă s-ar adopta opțiunea preferată, costurile recurente suplimentare pentru întreprinderi s-ar ridica la 38,6 milioane EUR anual (2,6 milioane EUR anual pentru obligația de răspuns + 25 de milioane EUR anual pentru entitățile SAL pentru litigiile suplimentare + 11 milioane EUR anual pentru conformarea platformelor).
Care sunt efectele asupra IMM-urilor și asupra competitivității?
IMM-urile reprezintă marea majoritate a întreprinderilor și vor fi și principalii beneficiari ai economiilor de costuri create prin eliminarea actualelor cerințe de informare legate de platforma SOL și de SAL. Efectele acestei opțiuni asupra competitivității IMM-urilor din UE vor fi pozitive, deoarece economiile realizate pot fi utilizate pentru oferirea unor prețuri mai atractive și, eventual, pentru stimularea inovării.
Va exista un impact semnificativ asupra bugetelor și a administrațiilor naționale?
Nu.
Vor exista alte efecte semnificative?
S-ar asigura un nivel mai bun de drepturi fundamentale atât pentru întreprinderi, cât și pentru consumatori, deoarece s-ar promova condiții de concurență echitabile și s-ar reduce prejudiciile aduse consumatorilor.
Proporționalitate?
În cadrul opțiunii preferate se menține actuala abordare a armonizării minime din directivă, fără a se impune statelor membre să prevadă obligativitatea SAL. Obiectivele specifice se ating prin măsuri care nu depășesc ceea ce este strict necesar. Deși domeniul de aplicare al directivei este lărgit pentru a reflecta noile forme de litigii apărute pe piețele digitale, caracterul voluntar al SAL asigură că modificările nu vor conduce la costuri disproporționate pentru entitățile SAL, ANC-uri și întreprinderi. Proporționalitatea este respectată și în ceea ce privește măsura privind soluționarea online cu caracter privat a litigiilor. Prevăzându-se mecanisme de autocertificare prin care piețele online să demonstreze că mecanismele lor de soluționare online cu caracter privat a litigiilor respectă standarde de înaltă calitate, măsura relevantă din opțiunea preferată nu impune o sarcină excesivă acestor comercianți. Se așteaptă ca obligația de răspuns să antreneze o sporire a gradului de participare a întreprinderilor la SAL. Această măsură va presupune anumite costuri pentru întreprinderi, dar aceste costuri vor

fi mai mult decât compensate prin eliminarea obligațiilor de informare pentru întreprinderile care nu intenționează sau nu sunt obligate să participe la SOL. În sfârșit, procedurile SAL transfrontaliere vor fi consolidate numai dacă se acordă Centrelor Europene ale Consumatorilor existente un nou rol specific și dacă se permite organismelor profesionale să creeze sisteme transfrontaliere de soluționare a litigiilor.

D. Acțiuni ulterioare

Când va fi reexaminată politica?

Comisia va monitoriza punerea în aplicare a politicii alese, dacă este adoptată, după adoptarea acesteia. În conformitate cu obiectivele acțiunii de politică, a fost identificată o listă de principali indicatori de progres. Acești indicatori pot servi drept bază pentru evaluarea efectuată de Comisie, precum și ca posibile obiective de atins după șapte ani de la intrarea în vigoare a directivei revizuite.